

HIDVÉGARDÓI Krónika

IDŐSZAKOS KÖZÉLETI ÚJSÁG

Megjelenik Hidvégardó Község Önkormányzatának támogatásával

Békés Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kíván a Krónika olvasóinak a Szerkesztőség és az Önkor- mánvzat

A TARTALOMBÓL

Újra Karácsony	2	Rendezvényeinkről	7
Örülj kegyelembe fogadott	2	Dr. Mázik Mihály 70 éves lett	8
Adventi és karácsonyi költemény	3	Anyakönyvi hírek	8
Hazacsalogatnak	3	Isten, haza, család – Csurilla Lajos és Neje életútja	9
Megújult a hidvégardói Óvoda	3	Torokdoktor	9
BURSA ösztöndíj pályázat	3	A saláták fogyasztásának élettani jelentősége	10
Történelmi adalékok Hidvégardó történetéhez	4	Díjazott süteményeink	10
Betekintés a Képviselőtestület munkájába	5	Hasznos tanácsok a télen közlekedőknek	11
Ősszel választottunk	6	Betiltják az izzólámpákat – mire érdemes váltani ?	11
Határon átnyúló magyar-szlovák együttműködés	6	Megtérülő befektetés ha otthona energiatakarékosabb ..	12
Továbbfejlesztik a térség hulladékgazdálkodási rendszerét	6	Labdarúgó szakosztály hírei	12

Adventről, a karácsonyi várakozásról

Minden bizonnyal közsismert, hogy az adventus szó latinul a megérkezést, az eljövotelt jelenti. Jézus Krisztus születésére való várakozás, a felkészülés és a reménykedés időszaka az advent. Így lehet legjobban meghatározni, hogy mikor kezdődik és meddig is tart: András napjához legközelebb eső vasárnap utáni Jézus születését megelőző 4 hét. Az advent az úgynevezett „szentidő” a karácsonyra való felkészülés ideje.

Valamikor éjjeli harangszó hirdette és néhány helyen még most is hirdeti az advent, valamint az egyházi év kezdetét. Eredete az 5-6. századra nyúlik vissza, amikor szigorú böjtöt gyakoroltak. Napfelkete előtt hajnali misét tartottak (rorate), amelyet „angyali vagy aranymisének” neveztek.

Az adventi koszorú elődei a Keleti-tenger partvidékéről származnak, fűzfavesszőből készültek és örökzölddel díszítették őket. A 19. századtól terjedt el, azután, hogy Johann Heinrich

Wichern német protestáns lelkész fenyőfakoszorút erősített a mennyezetre. Ezen 24 gyertya volt az Adventi napok száma szerint. Idővel az egyszerűség kedvéért csak 4-et helyeztek el a koszorún és minden vasárnap eggyel többet gyújtottak meg. Ma is 3 viola és egy rózsaszín gyertya utal az Adventi lelkületre, saját gyengeségünk beismerésére, az alázatosságra, a kevélység megtagadására, bűnös múltunk megtagadására. Jellemzőek a koszorú színei, így a zöld a termés, a piros az élet, a sárga vagy arany a fény szimbóluma. Most az adventi időszakban azt kívánom valamennyiünknek – készülődve a karácsonyra –, hogy szálljunk magunkba és felejtsük el lelketlen világunk gonoszkodásait, önzetlenül segítsünk az elesetteken, a kiszolgáltatottakon, reménykedve, hogy az említetteket betartva a későbbiekben is büszkék lehetünk cselekedeteinkre.

Tisztelt - ünnepre készülő -Bartaim!

Újra a karácsony ünnepéhez fordul a kalendárium. Nagyon fontos állomás ez minden esztendőben, hiszen, Jézus Krisztus születése, az Isten közenk érkezése, mindig hordoz aktuális üzenetet a ma embere számára.

Ebben az esztendőben az ünnep két napja felöleli azt, ami számunkra a legfontosabb.

Az Élet ünnepe a karácsony és a Szereteté. Egyik sem létezik csupán fogalmakban. Mind kettő személyben, Jézus Krisztusban jelenik meg előttünk. Az Anyaszentegyház az idén különleges hangsúlyal mutat rá arra, hogy minden megszülető élet közösséget teremt. Karácsony második napján a Katolikus Egyház a Család Évét kezdi meg.

A megszületett élet által jött léte az első Szent Család, és lett valamennyiünk számára az élet forrásává.

Ez az idej karácsony legfontosabb üzenete.

Fontos, hogy Krisztus bennünk való újjászületése újra megtöltsön minket az élet szeretetével és tisztetével. Krisztus urunk megszületése adott, - és ad ma - különleges méltóságot minden megszületett embernek. Az a mozzanata az Isteni Szeretnek, hogy emberként közenk jött: jelzi, mennyire fontos az Ő számára minden egyes ember sorsa és biztonsága. Ennek pedig egyetlen biztosítéka az a közösség, amelyet Istent szentel meg, éppen Mária, József és az Istengyermek közösségében. Az első szent család, a mi családjaink mintája és példája. Imádkozunk, sőt esedeznünk kell Istenhez, hogy ez az életet szolgáló közösség visszanyerje eredeti méltóságát.

Az idej karácsony, Krisztus hozzánk való megérkezése, ragyogtassa fel minden otthonban ezt a szándékot. Legyünk meggyőződve arról, hogy Isten előtt kedves, és családjaink számára újjászületési lehetőség, ha megköszönjük Neki családjainkat. Ha kérjük, segítsen újjáteremteni azt, amit mi emberek elrontottunk, szétrobbantottunk.

Ha létezik cél, amely alapvető az ember sorsának újjáformálódásában, akkor a család közösségének megerősítése első ezek közül.

A Betlehemi Gyermek születése hozzon minden család otthonába felelős szeretetet, egymásra való odafigyelést. Az Úr áldja meg a családtagok áldozatkészségét, és egyházközségünk minden családját, hogy újjáteremtődjön bennük a Szeretet, és Krisztus, - mint az első szent családban, itt is jól érezze magát közöttünk

Így kívánok minden Testvéremnek Szerető közösségben megélt karácsonyt, és Istentől megáldott, örömeinkben, sikereinkben gazdag új esztendőt:

János atya

Örülj kegyelembe fogadott!

„A hatodik hónapban pedig elküldte Isten Gábríel angyalt Galilea egyik városába, Názáretbe, egy szűzhöz, aki a Dávid házából származó férfinak, Józsefnek volt a jegyese. A szűznek pedig Mária volt a neve. Az angyal belépve hozzá így szólt: „Üdvözlégy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van!” Mária megdöbbszent ezekre a szavakra, és fontolgatta, mit jelenthet ez a köszöntés. Az angyal ezt mondta neki: „Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél! Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevezs Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának nem lesz vége.” Mária megkérdezte az angyalt: „Hogyan lehetséges ez, mikor én férfit nem ismerek?” Az angyal így válaszolt neki: „A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged, ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának. Íme, a te rokonod, Erzsébet is fiút fogant öregségére, és már a hatodik hónapjában van az, akit meddőnek mondanak, mert az Istennek semmi sem lehetetlen.” Ekkor így szólt Mária: „Íme, az Úr szolgálóleánya: történjék velem a te beszéded szerint!” S ekkor eltávozott tőle az angyal.” Lukács 1, 26-38

Azt mondja az Ige: "Örülj kegyelembe fogadott! Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél." Ez az, ami veled is megtörténhet, örülhetsz, mert kegyelmébe fogadott az Isten. Mária azt kérdezi: "Mi módon lesz ez?...És felelvén az angyal monda neki: A Szentlélek száll te reád." Tudjuk mennyi gúnyos mondatot hallunk a világban ezzel kapcsolatban. Az új élet valóban a Szentlélektől fogantatott benned. Ahogy Mária méhében hordozta, mi is ugyanúgy a szívünkben hordozhatjuk Jézust. Nyilván éreztétek; Isten Szentlelke itt van, velem, hozzám, rólam beszél. Ha valamit megértettél az Igéből, a Szentlélek árnyékozott be. Az volt fölötted! Teremtéskor az első napon Isten Lelke lebegett a vizek felett. Bárkiben bármi történt azért van, mert Isten Lelke lebegett felette. Ha csak egy szót értek is meg az Igéből, akkor is.

"Örülj kegyelembe fogadott, áldott vagy te az asszonyok között." Olyan nagy ajándék, hogy áldott lehetsz. Benned új élet keletkezik, és szentnek hívatik, nem én vagyok, Valaki bennem. "A Szentlélek száll te reád, és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged, azért ami születik is szentnek hívatik, Isten Fiának." Az új élet ami benned fogantatott szent. Azt mondja az Ige: "Mert az Istennél semmi sem lehetetlen." Hogyan lehet ez? Csak az Istentől, úgy, hogy az Úr van veled. Így szeretném mondani: az Úr van benned, hordozod, ahogy Mária hordozta Jézust.

Aki befogadta, mind Őt hordozza. Milyen öröm az anyának, amikor megmozdul benne az új élet. Új gondolatok, új vágyak ezek. Csodálatos, ha az ember ezt megérti. Hordozni kell, és meg kell születnie. Pál apostol mondja Galata 4,19-ben: "Gyermekeim! Akiket ismét fájdalommal szülök, míglen kiábrázolódnak bennetek a Krisztus." Mint az anyaméhben, ahogy a gyermek ki-fejldődik. Először csak egy mag van benned. A lelki életben minden úgy történik, ahogyan a testi életben. Születés nélkül nincs újélet. Így van a magvetésnél is. Nem várható, hogy buza teremjen egy földön, ha nem vetted el. A testi élet is így kezdődik, és ugyanerre a formára történik a lelki élet. Az Ige magva behullik szívedbe, És elkezdődik az élet. A magzatnak, ami benned volt, mikor anyává lettél, ki kellett formálódnia.

Krisztus formálódik benned, ha hordozod ott belül. Nem könnyű dolog ez. Máriának sem volt könnyű. Mennyi szégyen származott ebből. Lehet téged is kinevetnek, hogy megbolondultál.

Ott van benned az új élet, hordozod, egyre jobban láthatóvá lesz, meg fog születni. Kiábrázolódnak, kiformalódnak benned a Krisztus. Amikor Mária végig hallgatta az angyalt, megkérdezte, mi módon lesz ez? Először ő is a testit értette. De aztán azt mondja: Imhol az Úrnak szolgálója, legyen nekem a te beszéded szerint. Látod Mária, hogy odaadja magát? Az Úr mondott neki valamit, és erre ő azt válaszolta: itt vagyok Uram.

Ez a legkomolyabb kérdés, eljutottam-e oda, hogy kimondjam: itt vagyok Uram, nincs kikötésem, legyen a beszéded szerint. Egyszer az embernek rá kell csodálkozni, hogy Istennél semmi nem lehetetlen. Hiszed ezt? Előbb utóbb rá kell jönnöd, nincs más választásod. Istennél semmi sem lehetetlen, Ő új életet kínál Krisztusban. Fogadd hát el..... Ámen

Meleg Attila lelkipásztor

Sándor Ernő : Adventi hajnal

A földön, fákon zúzvara,
 adventi hajnal zápora,
 ezüst mezők, ezüst világ...
 Szobánkban csend és béke van,
 karácsonyt vár a kisfiam.
 Ezüst mezők, ezüst világ,
 ti visszatérő szent csodák,
 ó, szép adventi hajnalok!
 Lelkemben halkan zengenek
 rég elfelejtett énekek.
 Ó, szép adventi hajnalok,
 Istent dicsérő angyalok,
 bús tájon, íme, zeng a szó:
 az éjszakának vége már,
 megtartó Krisztus erre jár...
 Bús tájon íme zeng a szó:
 Istennel élni volna jó
 az ég alatt, a föld felett,
 s üdén, miként a kisfiam,
 Jézusra várni boldogan.
 Az ég alatt, a föld felett
 pusztítva jár a gyűlölet...
 Adventi hajnal zápora
 e csendes téli reggelen
 nyugodj meg fájó lelkemen.
 Adventi hajnal zápora,
 új boldog élet mámore
 ó, hullj reám, ó, hullj reám!
 Hozzátok el a nagy csodát
 ezüst mezők, ezüst világ!

Babits Mihály: Karácsonyi ének

Mért fekszel jászolban, ég királya?
 Visszasírsz az éhes barikára.
 Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
 mégis itt ridogálsz, állatok közt.

Bölcs bocik szájának langy fuvalma
 jobb tán mint csillag-úr szele volna?
 Jobb talán a puha széna-alom,
 mint a magas égi birodalom?

Istálló párája, jobb az neked,
 mint gazdag nárdusok és kenetek?
 Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
 kezed csak bús anyád melléért nyúlt...

Becsesnek láttad te e földi test
 koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
 s nem vélted rossznak a zord életet?
 te, kiről zengjük, hogy megszületett!

Szeress hát minket is, koldusokat!
 Lelkünkben gyújts picit gyertyát sokat.
 Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
 törékeny játékunkat, a reményt.

Hazacsalogatnak

Karácsonykor a lakást, különösen az ablakokat és a balkont, sőt a kertet is szeretnénk ünnepélyessé tenni, mert a korán sötétedő napokon kellemesebb érzés hazatérni egy olyan otthonba, ahol különleges díszek, illatok, fények várnak.

A díszítés advent első vasárnapján kezdődik: a hangsúly a fényekre, textíliákra és az év közben a fiók mélyén lapuló, giccsbe hajló karácsonyi figurákra, égősorokra, girlandokra, műfenyő füzérekre kerül.

MEGÚJULT A HIDVÉGARDÓI ÓVODA

A hidvégárdóiak 13 339 187 forint vissza
 nem térítendő támogatásban részesültek.

Hidvégárdó Község Önkormányzata még 2009. novemberében benyújtotta pályázatát az Észak-Magyarországi Operatív Program keretén belül meghirdetett ÉMOP-4.2.2-09. kódszámú, „Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz (akadálymentesítés)” elnevezésű egyfordulós pályázati felhívásra. A benyújtott pályázat címe: „Napközi Otthonos Óvoda akadálymentesítése Hidvégárdó községben”. A pályázati döntés alapján a hidvégárdói Önkormányzat 14.041.250 forint összköltségvetésű projekt megvalósítására 13.339.187 forint vissza nem térítendő támogatásban részesült. Az Európai Unió és a Magyar Állam által támogatott fejlesztés elkészült, és az idei esztendőben, augusztus közepén meg is történt a műszaki átadás-átvétel.

A munkálatok eredményeként lehetővé vált az épületbe történő akadálymentes bejutás és közlekedés. Megvalósult egy gyermek és egy felnőtt mozgássérült WC, valamint az épület melletti akadálymentes parkoló. A nagyothallók segítségére elhelyezésre került egy mobil indukciós hurok. A gyengén látók és vakok tájékozódását pedig kontrasztos betűkkel és braille írással ellátott tájékoztató táblák segítik.

A fejlesztés befejeztével létrejött egy XXI. század követelményeinek mindenben megfelelő alapfokú oktatási intézmény, amelyben a gyermekek és felnőttek számára egyaránt megvalósulhat az egyenlő esélyű hozzáférés és használat.

BURSA Ösztöndíj pályázat

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy Hidvégárdó Község Önkormányzatának Képviselőtestülete 2011. évre BURSA Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj támogatásban részesíti a következő hidvégárdói felsőoktatási hallgatókat:

Boros Lászlót, Drotos Anitát, Giák Tímeát, Matusz Tamást, Molnár Dórát, Orosz Rolandot, Saláta Máriát és Tóth Pálmát, Kovács Saroltát, Giba Nórát, Matusz Pétert, Tomesz Nórát és Váraljai Ágneszt, valamint sikeres felvétel esetén, Derján Annamáriát, Drótos Évát, Kondás Júliát és Váraljai Józsefet.

EMLÉKEZZÜNK RÉGIEKRŐL

Történelmi adalékok Hidvégardó történetéhez

Szádvár rekonstrukciós rajza
készítette: Ferenc Tamás¹

Településünk első okleveles említése 1283 – ból való egy birtokadományozás kapcsán, mikor IV. László király Vid fia Zsengének adományozott birtokhatároknál említi többek között Ardo nevét.² A Hidvégardói Krónika 2008. évi szeptemberi számában³ a középkori oklevelekbe nyerhettünk betekintést melyek településünket is megemlítették mint a *szádvári uradalom* tartozékát. Nézzünk most néhány újabb forrást és adatot a 16., 17., 18. századból!

Az első oklevél bizonyítja, hogy egy birtokba való beiktatás kapcsán a szomszédos települések képviselői is jelen vannak, így Hidvégardóból, Nagy Pál Lőrinc és Boros Antal.

„A jászói Keresztelő Szent János egyház konventje jelenti Lajos királynak, hogy 1519. január 9-én kelt iktató parancsára kiküldték Sarno-i (Zsarnó) Feyer János királyi emberrel társukat: Péter konventuálist, akik visszatérve jelentették, hogy karácsony utáni csütörtökön (dec. 29.) Nadasd-i Benedeket és fiát: Ferencet Nadasd (Tornanádaska) helységben levő birtokrészeikbe és a nekik adományozott királyi jog birtokába a szomszédok jelenlétében ellentmondás nélkül beiktatták. - Megjelent szomszédok: Comjati-i (Komjáti) Máté és Lenke-i (Bódvalenke) Bálint nemesek, Péter, Csiko Máté és Poka Mátyás Venedegi-ben (Bódvavendégi), valamint NagyPal Lőrinc és Boros Antal (Laurentio nagy Pal et Antonio Boros) Hidveg Ardoban élő jobbágyok.”⁴

1555 – ben Fülek török kézre kerülését követően a rablások, fosztogatások miatt több falu a Bódva bal partján elnéptelenedett, köztük Hidvégardó is⁵.

Igaz, hogy 1570 – ben a birtokösszeírás még említi a község vám – és malomjövödelmét⁶ azonban később már megtudjuk: „a török felégette a falut, a lakosság elmenekült és vonakodnak visszatérni, – vámhely – vízimalom, – csak tavaszi vetések vannak és kenderföldek”,⁷ „két magtár és plébánia kivételével az egész falut felégették a törökök”.⁸

1578 – ban az összeírás ismét említi a település vámjövödelmét.⁹ 1610 – ben már a szántók és az ártányok után is fizetnek adót továbbá két ún. nyúládót és méhtizedet. Megjegyzi az összeírás: „A régi urbárium szerint a falvakból adtak méhtizedet, azaz Bebek uram idejében, azután Ófelsége számára foglalták el. – Szádvárhoz méhtized nem jár, hanem Hidvégardóból, Vendégből, Szentandrásról és Kovácsiból, valamint Borsváról és Szilicéről”.¹⁰ Két 1682 – es forrás alapján a gazdálkodás egy magasabb szintjét láthatjuk:

„ Majorsági földeken búzavetés. Az urak a várból kendermagot szoktak velük vettetni. Szolgáltatásuk: karácsonyi száraz bor ára, húsvéti száraz bor ára, pünkösdi száraz bor ára, Szent Mihály adója, bodnárpenz, ártánypenz, ökör ára, 1 – 1 köből zab.”¹¹, „deserták használói készpénzzel adóznak – ártány-penz, minden sertés után két-két pénz – a várból kapnak elvetésre kendermagot, az egész termést be kell szolgáltatniok”.¹² A 17. század végén Fáy László birtokaihoz tartozott Hidvégardó.¹³ A 18. század elejéről megtudható, hogy három nyomásból egy a majorsági föld.¹⁴ Szintén a 18. századból ismertté válik az adófizetők névsora: Rácz András, Péter János, Koczi Gergely, ifj. Körtvély István, Rácz Márton, Dömjén Tamás, Szabó István, Szabó János, Rácz György, id. Körtvély István.¹⁵

Béres Gyula

A BEBEK - család címere

¹ A képet a Szádvárért Baráti Kör szíves engedélyével tesszük közzé.

² DÉNES GYÖRGY: A Bódvaszilasi – medence 700 éves története.

In.: Borsodi kismonográfiák 16., Miskolc, 1983., HOM, 51 – 53.p.

³ Hidvégardói Krónika, Hidvégardó, 2008., 12. évf., 3. szám, 4 – 5.p., 2008., szeptember

⁴ MOL (Magyar Országos Levéltár) DL (Diplomatikai Levéltár, Online Adatbázis) 57056 1520. 01. 13. Átírta a sekrestyéjében őrzött példány alapján a jászói konvent 1549. 01. 03-án Várdai Pál esztergomi érsek, királyi helytartó 1547. 12. 10-i oklevélkeresztető levelére. Ennek gondatlan 17. századi egyszerű másolata. (266.) - Regeszta forrása: Publikált regeszta (ILA BÁLINT-BORSA IVÁN): HANVAY 292. sz.

⁵ MOL Urbarium Conscipriones (Uc) Uc 65:85 (a), (c), 1576, 1577

⁶ MOL Uc 86:3 (a) 1570. 06. 09.

⁷ MOL Uc 65:85 (a), 1576

⁸ MOL Uc 65:85 (c), 1577

⁹ MOL Uc 115:72, 1578

¹⁰ MOL Uc 110:63, 1610

¹¹ MOL Uc 38:41, 1682 - 1684

¹² MOL Uc 90:50, 1682. 11. 02.

¹³ MOL Uc 110:72, (17. sz. vége)

¹⁴ MOL Uc 53:42, 1703. 10. 21.

¹⁵ Torna vármegye és társadalma a 18 – 19. századi források tükrében. szerk.: RÉMIÁS TIBOR, Bódvaszilasi – Miskolc, 2002., Herman Ottó Múzeum, 22.p.

Betekintés a Képviselőtestület munkájába

Hidvégardó Községi Önkormányzat újonnan választott képviselőtestülete a 2010. október 03-án megtartott választások óta négy alkalommal ülésezett.

A 2010. október 18-án megtartott nyilvános- alakuló ülés

Az alakuló ülést a Helyi Választási Bizottság elnökének a választás lebonyolításáról, annak eredményéről szóló tájékoztatója nyitotta, majd a megválasztott polgármester és helyi képviselők részére a megbízólevelek átadásra kerültek és eskütelüket követően már teljes felhatalmazással láttak munkájukhoz. Matusz Tamás polgármester a leköszönő volt képviselők lelkiismeretes munkáját méltatva jelképes ajándékot adott át részükre, majd ismertette terveit, szolt a folyamatban lévő beruházásokról és adott rövid, átfogó képet az önkormányzat gazdasági helyzetéről.

A továbbiakban döntött a testület a polgármester munkabérééről, költségterítéséről és gépkocsihasználatáról.

A hatodik napirend keretében a Szervezeti és Működési Szabályzat felülvizsgálatának elrendeléséről határoztak a képviselők, majd egyhangúlag alpolgármesterré választották Kristóf Istvánt, az összevont Szociális, Jogi és Összeférhetetlenségi Bizottság elnökének Giba Bélát, tagjainak Béres Gyula és Saláta László helyi képviselőket.

Az alakuló ülés előírásának megfelelően sor került a polgármester helyettesítésének meghatározására és a képviselői tiszteletdíjak felülvizsgálatára is. Végül az aktuális kérdések keretében záportározó megépítésére pályázat előkészítéséről és a szennyvízberuházás módosítási kérelmének (kivitelezés csúszása és a műszaki tartalom módosulása) benyújtásáról tájékoztatta a polgármester a képviselőket.

Elmondta továbbá, hogy az utóbbi időkben az Önkormányzat a lakosság egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzájutását segíti azzal a gyakorlattal, hogy az előzetesen egyeztetett időpontra előírt vérvételekre (szinkuma), egészségmegőrző szűrésekre (emlőszűrés) az érintettek szállításáról ingyenesen gondoskodik.

A 2010. október 29-én megtartott nyilvános ülés

Az első napirend keretében a szennyvíz-beruházás szerződésének módosításával kapcsolatos dokumentumokat tárta a testület elé a polgármester, a képviselők egyetértettek a módosítás szükségességével. Erről részletesebben az új esztendő elején továbbítandó körlevélből informálódhat az olvasó.

Záportározó kialakítása érdekében a testület pályázaton való részvételtől döntött és felhatalmazta polgármesterét, hogy kérjen tervezői árajánlatot a régi tervek aktualizálására és a rendezetlen tulajdonviszonyok tisztázása érdekében intézkedjen.

Az ülés befejező részében szó volt a kistérségi belső ellenőrzési terv jóváhagyásáról, takarékosági okokból a határátkelőhelyen lévő közvilágítási lámpák számának csökkentéséről és támogatta Rencsi Zoltán rendőrőrnagy, bódvaszilasi rendőrőrs parancsnoki kinevezését. 2011 év elejétől az edelényi Rendőrkapitányság körzeti megbízotti irodát működtet Hidvégardóban a Tornai út 21. szám alatti önkormányzati ingatlanban (Rendezvények háza melletti lakás). Az Önkormányzat az iroda fenntartási költségeit és karbantartását vállalta, ezzel is hozzájárulva a helyi közbiztonság, az állampolgárokkal történő kapcsolattartás lehetőségének javításához. Az iroda tevékenységéről, működéséről a későbbiekben újságcikk formájában nyújtunk részletesebb tájékoztatást.

A 2010. november 15-én megtartott nyilvános ülés

Elsőként a 2010. I.-III. negyedévi költségvetési gazdálkodásról szóló beszámolót, az egyes előirányzatok és teljesítésük áttekintése, a fejlesztési mérleg összhangjának folyamatos figyelemmel kísérése mellett hagyta jóvá a testület. A polgármester úr bizakodóan nyilatkozott az önkormányzat év végi zárásával kapcsolatban: remélhetőleg nem lesz szükség működési hitelre és a bérhitelt is sikerül visszafizetni.

A 2011. évi költségvetési koncepció megtárgyalásakor elhangzottak már korántsem adtak okot a derűlátásra. Bár még minden szabályozási elem nem ismert, de látható, hogy tovább folytatódik az előző évek gyakorlata, mely az önkormányzatoknál jelentős elvonásokat hozott.

Tovább nehezítheti a helyzetet, ha ténylegesen csökkenni fog a lehetőség a támogatott foglalkoztatás terén, mert ez az intézmények működtetését is veszélyeztetheti.

Végül a polgármester úr az aktuális kérdések keretében szolt Gergely László helyi lakos homlokzat felújítási támogatásról és kezdeményezte Derján Zsolt homlokzat helyreállítási munkáinak támogatását, valamint javasolta az anyagbeszerzés koordinálásával segíteni a szennyvíz lakossági rákötéseket az új esztendő tavaszától.

A nyilvános ülés folytatásaként a Képviselőtestület zárt ülésen a BURSA Hungarica felsőoktatási ösztöndíj pályázatra beérkezett kérelmeket tárgyalta és döntött a 2011. évi támogatásokról. A pályázati támogatásban részesülőket az Önkormányzat értesítette, valamint a Krónika ezen számában közzé is teszi névsorukat.

A 2010. december 22-én megtartott nyilvános ülés

A vízmű üzemeltetés lehetőségeinek megvitatásával kezdte munkáját a testület. A ivóvíz szolgáltatást biztosító Cser-Komkra Kft. megküldte kalkulációját az ivóvíz-szolgáltatás 2011. évi közületi díjára vonatkozóan a pályázat benyújtásához szükséges anyagokkal együtt. Ezzel párhuzamosan az üzemeltetésre javaslattal élt az Északmagyarországi Regionális Vízművek, csatolva az üzemeltetési szerződés tervezetét, mely a jelenlegi szolgáltatóval megegyező víz szolgáltatási díjat tartalmaz. Az ÉRV szerződés tervezetét a testület nem tartotta előnyösnek, ezért úgy döntött, hogy továbbra is a Cser-Komkra Kft. üzemeltetésében hagyja a víz szolgáltatást és egyhangúlag elfogadta az általuk beterjesztetteket.

A második napirend keretében az Északmagyarországi Hulladékgazdálkodási Zrt. 2011. évre beterjesztett közszolgáltatási díját hagyta jóvá a testület, mely szerint a lakossági hulladékgyűjtő edény (kuka) egyszeri ürítési díja 463,-Ft.. Ezzel az önkormányzatnak a hulladékszállítás biztosítása terén meglévő többletkiadásai nőnek hiszen a lakók kommunális adó terhei viszont változatlanok maradnak 2011-ben is.

A továbbiakban a polgármester úr tájékoztatta a képviselőket a szennyvíz-beruházás helyzetéről, a beruházás továbbfinanszírozásához hitelfelvétel szükségességéről.

Végül az indítványok, javaslatok keretében elhangzott:

- az utóbbi időszak településszintű rendezvényeiről tájékoztatás,
- önkormányzati bérlakások lakbérének emelése,
- a Szendrő és Vidéke Takarékszövetkezet ajánlata az önkormányzati számlavezetésre,
- a História-völgyi programhoz előleg megérkezése,
- a közfoglalkoztatás szabályozásának jövő évi változása, az ezzel kapcsolatos bizonytalanságok.

A Képviselőtestület üléséről készült jegyzőkönyvek az érdeklődők számára munkaidőben megtekinthetők a Polgármesteri Hivatalban.

Ősszel választottunk

Hidvégardó községben 2010. október 3-án a megyei listás, a polgármesteri és az önkormányzati képviselői, valamint a cigány kisebbségi választásra került sor.

A választás során a névjegyzékben felvett választópolgárok közül 308 fő élt választójogával, ami 56,30 %-os részvételt jelentett. A cigány kisebbség esetében 36 fő élt választójogával, ami a jegyzékbe felvételüket kérők 73,46 %-át jelentette.

A választások során 4 megyei listából, 2 polgármester jelöltből, 7 települési képviselőjelöltből és 5 cigány kisebbségi jelöltből lehetett választani.

Megválasztott polgármester: Matusz Tamás 228 érvényes szavazattal

Megválasztott helyi önkormányzati képviselők:

Béres Gyula 151 érvényes szavazattal

Giba Béla 180 érvényes szavazattal

Kristóf István 163 érvényes szavazattal

Saláta László 164 érvényes szavazattal

(A módosult választási szabályok miatt 7 főről 4 főre csökkent a megválasztható helyi képviselők száma)

Megválasztott Cigány Kisebbségi képviselők:

Berki Gáspár, Berki Tibor, Csemer Bálint, Varga István

A megválasztott polgármesternek, helyi önkormányzati képviselőknek, cigány kisebbségi képviselőknek ezúton is gratulálunk. Munkájukhoz sok sikert kíván a Krónika Szerkesztősége.

Határon átnyúló magyar-szlovák együttműködés

A nemzetközi foglalkoztatási paktum összefogással erősíti a munkaerőpiaci kapcsolatokat

„A két ország foglalkoztatási együttműködésének kialakulását elősegítő programunk elindított egy olyan folyamatot, mely alapja lehet a további közös kommunikációs, foglalkoztatási, partneri kapcsolatoknak” – összegezte a tapasztalatokat dr. Stadinger Csaba, a regionális munkaügyi központ főigazgató helyettese, a „MAGYAR SLOVENSKI Workforce (MASLOW) című uniós projekt záró konferenciáján. Az észak-magyarországi regionális munkaügyi szervezet vezetése mellett a programban partnerek voltak többek között többek között a Kassai Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal, a regionális képző központ és a megyei kereskedelmi és iparkamara. „Kiepitettünk egy információs bázist, mely megfelelő adatokat szolgáltat a két ország adott területének munkaerőpiacáról” – mondta el Szalay Sándor, határon túli projektkoordinátor.

Foglalkoztatási paktum

Mindkét oldalon 6-6 Információs Pontot telepítettek – közöttük Hidvégardóban is – számítógéppel, nyomtatott tájékoztatókkal és a projekt során kiképzett tanácsadóval. Az ÉRÁK egy humán szolgáltatásokat nyújtó mozgó buszt (Omni-Bus) bocsátott rendelkezésre, amit a projekt alatt 80 településen több, mint 1300 fő vett igénybe. A partnerek háromnyelvű munkaerőpiaci fogalomtárát készítettek és a kamarák együttműködésével kialakított egy céginformációs adatbázist. A projekt végén 31 szervezet aláírásával létrejött egy nemzetközi foglalkoztatási paktum, amely az érdekeltek összefogásával erősíti a munkaerőpiaci kapcsolatokat.

EU támogatással továbbfejlesztik a térség hulladékgazdálkodási rendszerét.

A Sajó-Bódva Völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulás célja, hogy a társult önkormányzatok köz-igazgatási területén EU konform regionális hulladékgazdálkodási rendszert alakítson ki és működtessen.

Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozását követően a környezetvédelem területén még további fejlesztésre szorul, így nagy hangsúlyt kap a hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztése. A Sajó-Bódva Völgye és Környéke települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszer fejlesztése című projekt jelentős mértékben hozzájárul az EU környezetvédelmi elvárásainak való megfeleléshez.

2006-ban került átadásra az ISPA projekt támogatásával felépített Sajókazai Hulladékkezelő Centrum, amely 2 millió m³ kapacitású, szigetelt lerakója jelenleg megoldást jelent a térség településeinek hulladék elhelyezési problémáira. Az egyre szigorodó Hulladékgazdálkodási Törvényben és Európai Unió előírásokban megfogalmazott elvárásoknak azonban csak további korszerűsítésekkel, fejlesztésekkel lehet megfelelni. Ennek érdekében nyújtott be a Társulás pályázatot a Környezet és Energetika Operatív Program „Települési szilárd hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztése” című kiírására.

A KEOP-7.1.1/09-2009-0007 számú Sajó-Bódva Völgye és Környéke települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszer fejlesztése című projekt elfogadásra került, így a benne megfogalmazott célok és feladatok az előttünk álló időszakban várnak megvalósításra. Jelenleg a projekt előkészítő munkálatai folynak, melynek eredményeként elkészül a Részletes Megvalósíthatósági Tanulmány. A térség hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztése az Európai Unió támogatásával és a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósul meg, melynek várható teljes költsége 3,8 milliárd forint. A projekt keretén belül a Társulás 127 településének területén a szelektív gyűjtési rendszer további fejlesztésre kerül sor, melynek részeként újabb 162 hulladékgyűjtő sziget, 5 hulladékgyűjtő udvar, illetve újrahaználati központ kerül kialakításra, és növekszik a válogatómű hatékonysága is. A gazdaságos működtetés érdekében 2 átrakó állomás épül Bélapátfalván, illetve Szendrőben, de korszerűsödik a szikszói átrakó állomás is. A Társulás új feladatként vállalta a zöldhulladék begyűjtését és hasznosítását, így szükségessé válik a SHC komposztáló terének bővítése és egy mechanikai-biológiai hulladékkezelési rendszer kiépítése. A házi komposztálás elterjesztésének érdekében 6.000 házi komposztáló edényzet kerül kihelyezésre a lakosság körében.

Az alapvetően egymásra épülő technológiák kialakításának eredményeként gazdaságos üzemeltetés mellett is magas színvonalon kerülnek kielégítésre a lakossági igények. Mindannyiunk közös felelőssége a természeti, környezeti értékek védelme, a környezetterhelés csökkentése. A projekt során megvalósuló fejlesztésekkel és a lakosságban kialakuló környezet-tudatos szemléletmóddal javítani tudunk közel 213 ezer lakos életminőségén, és meg tudjuk védeni mindannyiunk közös értékét, a természet szépségét.

Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozását követően a környezetvédelem területén még további fejlesztésre szorul, így nagy hangsúlyt kap a hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztése. A Sajó-Bódva Völgye és Környéke települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszer fejlesztése című projekt jelentős mértékben hozzájárul az EU környezetvédelmi elvárásainak való megfeleléshez.

Rendezvényeinkről

2010. május 15. Bor- és süteménysütő verseny

Az eseményre 5 borosgazda nevezett összesen 9 borral: Kalocsai Aladár, Kristóf Béla, Kristóf István, Molnár József és Tóth Szabó István. A versenyt fölényesen nyerte **Kalocsai Aladár** rose bora. Őt követte **Kristóf István** bianca-rizling bora, illetve 3. helyen **Tóth Szabó István** zalagyöngye-irshai keveréke.

A lányok-asszonyok jóval aktívabbak voltak a férfiaknál, 17-en vállalták a sütemények elkészítésével járó fáradságot és a megmérettetést, összesen 19 süteménnyel nevezve. A nevezendők névsora: Csuka Józsefné, Csurilla Gáspárné, Diményné Horváth Zsuzsa, Gál Gizella, Gergelyné Mészáros Márta, Giba Gézané, Kalász Endréné, Káló Viktorné, Kondás Józsefné, Kristóf Béláné, Kubik Zsoltné, Matusz Istvánné, Medve Istvánné, Molnár Katalin, Ragyina Éva, Saláta Lászlóné, Veres Miklósné.

A zsűrinek nem kis gondot jelentett a finomabbnál-finomabb, kinézetében is esztétikus sütemények közül a döntősöket kiválasztani. Első helyezést ért el **Giba Gézané** „Milky way-szelete”. A 2. lett **Kristóf Béláné** részeges réteges szelete, a 3. pedig **Molnár Katalin** „süncsalád” kreációja, mely utóbbi nemcsak finom ízével, de főleg esztétikumával, aprólékos kidolgozottságával nyerte el a zsűri tetszését. Különdíjazásban részesült **Matusz Istvánné** narancsos szelete.

A bor- és süteménysütő-versenyen mutatkozott be először a februárban megalakult *Pacsirták Ardói Dalkör*, dr. Mázik Mihály vezetésével. Az első szűk körű bemutatót azóta számos fellépésük követte, egyre bátrabb és magabiztosabb hangon.

A győztes bor dicsérje a borosgazda hozzáértését és jó szőlőjét, a győztes recepteket pedig a Krónikában közzétesszük:

2010. június 20. Trianoni megemlékezés

A trianoni békediktátum 90. évfordulójára tervezett megemlékezésünket két héttel el kellett halasztani a térségünket sújtó árvizek miatt. A június 5-re tervezett gyermeknap szintén ezen okok miatt maradt el, de a gyerekeket az önkormányzat igyekezett kárpótolni a Gömör-Tornai Fesztivál hidvégardói rendezvényén.

Az emlékműsor gyönyörű, napfényes vasárnap délután kezdődött a Szent Imre téren álló Trianon emlékoszlopnál. A Himnusz közös eléneklése után Tóth Szabó Csenge majd Saláta Mária és Drótos Dalma szavalata nyitotta meg a műsort. A két vers között Matusz Tamás polgármester úr köszöntötte a jelenlévőket. Beszédet mondott Koncz Ferenc országgyűlési képviselő, aki félig-meddig hazajön, ha hozzánk látogat, hiszen a közeli Tornaszentjakab szülötte és Hidvégardóban fejezte be tanulmányait. Kötődése térségünkhöz, falunkhoz jól érződött a személyes emlékeket is felvonultató, közvetlen szavaiból, amit az egybegyűltekhez intézett. Ünnepi beszédet mondott dr. Rémiás Tibor történész, muzeológus. Tóth György az ünnephez méltó tárogatójátékát a Pacsirták Ardói Dalkör első nyilvános fellépése követte, majd a nagyidai és hidasnémeti hagyományörző néptáncsoport adott elő kékeddi és magyarbódi táncokat. A kulturális bemutatókat az Andornaktályai Falukörs nemzeti imákat és Eger környéki népdalokat tartalmazó műsora zárta.

A kulturális programot követően a megemlékezés koszorúit helyezték el a trianoni emlékoszlopnál, majd a Szózzattal és a Székelyhimnusszal ért véget a nemzeti érzelmekben gazdag, határon innen és túl élő magyarok összetartozását megerősítő műsor a trianoni emlékműnél. Erre a napra nyílt meg a Gedeon-kastélyban azóta is látható „Trianon képekben” című időszakos kiállítás dr. Rémiás Tibor rendezésében.

2010. július 23. Gömör-Tornai Fesztivál hidvégardói rendezvénye.

A délelőtt folyamán most első ízben „Határ-túrát” szerveztünk. A természeti szépségek iránt fogékony, túrázást kedvelő helyi és máshonnan érkező vendégek egy kiadós sétán vehettek részt a Szádellői-völgytől Ajfalucskáig. Ezzel párhuzamosan a Kézművesházban kézműves-foglalkozásokat tartottunk, ahol gyöngyfüzés tette próbára a gyerekek kez ügyességét. Egész nap ingyenes szabadterei játékok várták a kicsiket és nagyobbakat, az árvíz miatt elmaradt gyermeknap kárpótlásaképp. A Színpadí bemutatók alkalmával sem feledkeztünk meg róluk: szórakoztató gyermekműsort nézhettek meg „Bobó, az úrlény” címmel. A Gedeon-kastély színpadán fellépett a több hazai és külföldi díjat megnyert szendrőlí mazzorett csoport, valamint a hidvégardói és péderi dalkör. Közben a Matusz Vendégház udvarán kemencében sült finomsággal, valódi kenyérlángossal kedveskedtünk az odalátogatóknak.

2010. augusztus 19. Kenyérsütés a Matusz Vendégház udvarán

A tavalyi évhez hasonlóan az államalapítás ünnepe előtti napon a Matusz Vendégház portáján kóstolhatták meg az érdeklődők a kemencében sült „új kenyeret”. A finomságokra áhítozók számára és étvágyára gondolva, valamint a kemence méreteit és sütési idejét figyelembe véve idén először a kenyérgyárban készültek a kenyérlángosok, a kemencében „csak” az új búzából sült kenyerek. Így mindenki kedvére lakmározhatott és a hagyományos ízek sem maradtak el.

2010. december 06. Mikulás

December 6-án Szent Miklós napján, a miskolci Premier Színház művészei Mikulásváró mesejátékkal szórakoztatták a gyerekeket a Művelődési Házban, majd az előadás végeztével az önkormányzat és a közalapítványunk jóvoltából mikulás-csomagot vehettek át. Sajnálatos, hogy a Szögligeten tanuló gyerekeink busza épp ekkor robbant le, így nem érkeztek meg az előadás kezdetére, bár amennyi a művészek türelméből és idejéből kitelt, vártunk rájuk. Akik később csatlakoztak, jól érezték magukat, de legtöbben már nem jöttek el. A jövőben körültekintőbben fogjuk az időpontot kijelölni, hogy senkiben ne maradjon csalódottság.

2010. december 10. Nyugdíjas találkozó

Az önkormányzat idén egy ünnepség keretében fejezte ki nagyrabecsülését és tiszteletét azok iránt, akik a munkában eltöltött hosszú éveket követően megérdemelt nyugdíjas éveiket töltik. Matusz Tamás polgármester úr köszöntötte a vendégeket, köztük községünk legidősebb női- és férfi lakosát, Kalász Benjáminét (98. éves) és id. Kerekes Istvánt (89 éves). Drótos Dalma szavalata és Béres Gréta rövid felolvasása mellett a délutáni műsor két fellépője a Pacsirták Ardói Dalkör és Dobi Zoltánné (Mariann) voltak. Kórusunk nagy szeretettel készült, most mutatták be először fellépő ruhájukat, népdal-összeállításuk elnyerte a közönség tetszését. Dobi Zoltánné a tőle megszokott felszabadult, vidám hangulatot teremtete népszerű és közismert dalaival. A műsor után vacsora következett: Tátra aljai brassói aprópecsenye, amit Saláta László és Béres Gyula képviselő urak készítettek el.

2010. december 18. Adventi koncert

Az immár hagyománnyá váló adventi koncertünk az idén is kiváló alkalmat adott, hogy lelkiekben gazdagodva, együtt készüljünk a közelgő Szentestére. A műsort ezúttal a régi betlemesekből verbuválódott Ardói Betlehemes kezdte, majd a Pacsirták Ardói Dalkör előadásában hallgathattunk karácsonyi énekekből összeállított zenei csokrot. A szépsi Egressy Béni Vegyeskar ezúttal is gyönyörű koncertet adott, lélekelmélő élményt nyújtva.

Béres Krisztina

Dr. Mázik Mihály 70 éves lett

„Engedjétek hozzám jöni a gyermekeket...!”¹⁶

Már 70 éve annak, hogy Mázik Mihály és Konkoly Ilona közös akaratából Bódvavendégiben fiúgyermek látta meg a napvilágot. Mihályka a háborús körülmények ellenére is mindent megkapott a szüleitől, különösen sok szeretetet, hiszen *szerelemből szülötték az életbe*, s példájukkal, minden igyekezetükkel arra is rendelték.

Elemi iskolai tanulmányai közben szülő(föld) és munkaszerep, kamaszkorában zenei érdeklődése és az esendő, az elesett ember iránti érzékenysége vált nyilvánvalóvá. Kiváló tanítói a szakrális és humánpályák felé irányították. Szerencsés ember, mert közép- és felsőfokú tanulmányaiban is olyan mentorokra talált, akik kiváló kántorrá és néptanítóvá nemesítették.

A politikai-társadalmi-gazdasági átalakulással áldott és megvert Csehszlovákiában úgy tudott mindennel és *mindenkivel szemben szabad* maradni, hogy *magát mindenkinek szolgájává tette, hogy a többséget megnyerhesse.*¹⁷

Életét, oktató és (nép)nevelő munkáját az alábbi elvek szerint szervezte, illetve e gyakorlat szerint éli:

- 1.) „... az Isten az embert az ő képére ... teremé”¹⁸, aki emiatt is egyszeri, egyedi, esendőségében is jó, tehát tudatos neveléssel betagozható az emberek legkülönbözőbb közösségeibe;
- 2.) a személyes közösségek legfontosabbika a család, amely – ha életét a kölcsönös szeretetre alapozza – minden tagját elfogadja, segíti, tiszteli, személyi méltósággal és önbecsüléssel, az önálló életvitel képességével ruhazza fel;
- 3.) bárhogy is szabdalták a mindenkori győztesek az országhatárokat, a szülőföldjén maradt embernek *jogában áll* anyanyelvén (is) művelődni, szólni és szolgálni, élni és meghalni;
- 4.) a Kárpát-medencében élő népeket közös múltjuk feljogosítja, jelenlegi perpatvaraik indokolják, remélt gazdagabb jövőjük kötelezi *az együttműködésre*;
- 5.) az iskolában kialakítandó kompetenciák legfontosabbika az *értő olvasás képessége*, hiszen ennek híján elérhetetlen cél az értelmes, az önművelésre/önképzésre alkalmas ember kifejlődése;
- 6.) „... *mindenkinek mindenné lett, hogy mindenképpen megmentsen némelyeket ...*”¹⁹, vagyis hivatását gyakorló pedagógusként - az egyéni bánásmód elvét gyakorlatban megvalósítandó - már akkor személyre szabott programokat állított össze, amikor az integráció ismeretlen volt, vagy szitokszónak számított a pedagógiában;
- 7.) a vokális és hangszeres képzést iskolai, helyi és regionális szinten a (zenei anya)*nyelvében él a nemzet* magasztos elve szolgálatába tudta állítani.

Élete példa *az egész életen át való tanulás*²⁰ megvalósíthatóságára, aminek igazolására legyen példa: már felnőttként

lett többségi nyelven is a filozófia (szociálpedagógia) doktora!

Dr. Mázik Mihály – és élete párja - a folyó év márciusától karnagya a Pacsirták Ardói Dalkörének. Az első, majd a következő öt nyilvános fellépés közönségsikere, a próbák derűs hangulata, az együtténeklés okozta közösségi öröm, szakmai vezetőnk fiatalokat megszerényítő ötletessége, motiváltsága garanciája lehet daloló közösségünk távlatos működésének, fejlődésének.

Mihály Bácsi!

Az Isten éltesse még sokáig a családját, lakóközösségét, az Önt ismerő, tisztelő és szerető emberek örömeire!

Adja az Ég, hogy *evilági nemes harcában és futásában megtarthassa hitét és önbecsülését*, hogy azokkal együtt, akik várják az Ő megjelenését, *az igazság koronája majd Önnek is megadassék!*

Tóth Pál

Ardói Pacsirták Népdalkör

ANYAKÖNYVI HÍREK

(a Krónika előző száma óta eltelt időszaktól)

Születés:

Góré Gyulánának és Góré Gyulának **Benjámín**
Kövesdi Ágnesnek és Vitárus Istvánnak **Lili**
Barta Erikának **Dénes**
Békési Tamásnének és Békési Tamásnak **Nikolasz**
Béres Tibornének és Béres Tibornak **Balázs Zoltán**
Csemer Zsuzsannának **Xénia Ilona**
Köteles Máriának és Giba Károlynak **Dávid** nevű gyermeke született.

Házasságkötés:

Szita Erika és Tóth Csaba májusban,
Doszpoly Gréta és Horváth Norbert augusztusban fogadtak egymásnak örök hűséget.

Elhalálozás:

Lakatos Györgyné, Saláta József, Csurilla Bertalanné,
Poncsák Józsefné, Boros Józsefné, Kleiber Tamás,
Csurilla Jánosné, Szabó Kázmér Jenőné

¹⁶Mk 10, 14

¹⁷ Pál apostol első levele a korinthusiakhoz

¹⁸ 1Moz 1, 27

¹⁹ Pál apostol első levele a korinthusiakhoz

²⁰ Life Long Learning

Isten, haza, család

Aligha találunk halandót a Földön, aki vitatná az Isten képmására teremtett ember nagyszerűségét, egyediségét, megismételhetetlenségét, közösségi lét iránti vágyát. A személyes közösségek mindent meghatározó egysége a család, amely normális esetben egy-egy férfi és nő egymást kiegészítő természetében gyökerező szeretetére alapozott közösség.

Az elmúlt évtizedekben gyengült a családi funkciók mindegyike, különösen a legfontosabbika, amely szerint a házasság intézménye és a házastársi szerelem a gyermekek világra hozására és nevelésére rendeltetett és ebben teljeseedik ki.

Szűkebb környezetünkben is vannak azonban követésre méltó kivételek!

Két emberöltővel ezelőtt, 1951 decemberében történt, hogy házastársi kapcsolatba lépett egymással

Debrétén született
Pipoly Ilona

és a Hídvégardóban
napvilágot látott
Csurilla Lajos.

Az akkor 26 éves fiatalember már túl volt egy háborún, meggyászolta a fronton vesztett Benjámint testvérét, s a legidősebb fiútól elvárható módon a szülők és nagyszülők melletti mezőgazdasági-, Diósgyőrben végzett ipari-, 1951-től 30 éven át teljesített izzadságos bányamunkával hozzájárult a nagycsalád egységének megőrzéséhez, gyarapodásához. Választottjában magához méltó társra talált, akivel a leszármazottaktól elvárható alaposággal és emberséggel gondoskodtak utolsó éveikben az anyai nagyszülőkről és a szülőkről. Két gyermekük született, akik öt unokával ajándékozták meg szüleiket, nemzetünket.

Néhai tanítói – akkor még úgy járta! – szigorúak voltak követeleikben, amelyeknek Lajoska színjelesen felelt meg. Csillése, vájárja, lömestere lett a maga korában korszerűnek mondott Ormosbánya kiváló termeléseredményeket elérő színardói brigádjának. Nem toladott helyi címekért és rangokért, ugyanakkor szívesen tett szolgálatokat szülőfalujának, munkatársainak, szomszédjainak, az egyházközségének, amelynek választmányában évtizedeken keresztül tevékenykedett.

2001-ben aranylakodalommal, egyházi szertartással erősítették meg az egymásnak tett, már félszázados hűségüket, és remélik, jövőre gyémántfogadalmat tehetnek.

Már rendelkeztek végső nyughelyükről, s remélik, gyarlóságuktól sem mentes, ám a katolikus embertől elvárható magatartásukkal és életvitelükkel kiérdemlik a végítélet urának kegyelmét.

Úgy vélik, az emberi lét legfontosabb fundamentumai tényleg az Isten, a haza, a család, a szorgalom és a hűség, a türelmes szeretet és vallásosság pedig azok a fogódzók, amelyekbe kapaszkodva talpon maradhatunk, méltóságunkat megőrizve járhatjuk az Istennek és az embernek is tetsző földi pályát.

E sorok írója velük együtt vallja: a család küldetése a XXI. században sem lehet más, mint a Szeretet kinyilvánítása és továbbhagyományozása, az Élet szolgálata, a Társadalom fejlődésében való aktív részvétel.

Uram, adj erőt, hogy szeressünk Téged, hogy szeressük egymást a családban, a munkahelyen, a lakóközösségben, hátaink között, a Kárpát-medencében, a Földön!

Tóth Pál

Torokdoktor

A téli hideg, a fűtött lakások, a légkondicionált munkahelyek túlzottan igénybe veszik a torok és a garat nyálkahártyáját. Ilyenkor sokat segíthet a gyógyfűvekből készült tea kortyolgatása, illetve ha napjában többször gargalizálunk a főzettel.

Sós langyos víz

Gargalizálás közben megöli a vírusokat. Ügyelni kell a víz hőfokára, testhőmérsékletünél ne legyen melegebb, illetve ne legyen hideg sem. A só aránya: 1 deci vízbe egy csapott mokkaskanálnyi.

Apróbojtorján

Gyulladáscsökkentő, antibiotikus hatású, ezért kiváló ínygyulladás, torokgyulladás, hangszálgulladás esetén.

Aranyvessző

Gyulladáscsökkentő, ezért a szájüreg gyulladása, az ínygyulladás, a torokgyulladás, mandulagyulladás öblögetőszere.

Hársfa

Meghűléses betegségek ellenszere, fájdalomcsillapító, lázcsillapító, immunerősítő. Csillapítja a köhögést, köptető, nyákolódó. A gargalizáláson kívül inhaláláshoz is használható.

Kamilla

Gyulladáscsökkentő és fertőtlenítő hatású, jó ellenszere a száj és a torok fertőzéseinek.

Kakukkfű

Hurutoldó hatása felköhögést segíti. Erős hatású növény, a csomagoláson feltüntetett arányokat mindig be kell tartani.

A saláták fogyasztásának élettani jelentősége

A magyar konyha kevés zöldség- és főzelékféléket használ fel, különösen nyers formában. Azt a néhány salátát, amelyet kedvelünk, legtöbbször úgy készítjük el, hogy értékes anyagaik jelentős része veszendőbe megy. Márpedig a saláta igen alkalmas arra, hogy a húsételeket kiegészítve megkönnyítse az emésztést, sőt bizonyos fajtáit önálló ételként is fogyaszthatjuk.

A saláták gazdagok C-vitaminban, sok káliumot és magnéziumot találnak bennük. Bőségesen tartalmaznak a rágóizmokat, fogainkat foglalkoztató, az egészséges bélműködést fenntartó, a jóllakottságérzést fokozó rostokat. *Az egészséges táplálkozás egyik alapelve, hogy naponta többször együnk nyers gyümölcsöt, vagy zöldségféléket.* A saláták alapanyagai is ezek, amelyeket ízesítve ugyan, de legtöbbször nyersen fogyasztunk. Éppen ezért a saláta több helyet érdemel étkezéseinkben. Ehetünk néhány falatnyit belőle az ebéd, a vacsora bevezetőjeként mint előételt. Kiegészíthetjük a húsételeket nemcsak körettel, hanem salátával is. Az alacsony energia- és zsírtartalmú vacsorák sorában pedig az első helyet a maradék főtt hússal, virslivel, sajttal, főtt tojással stb. kiegészített egytálétel saláták foglalják el.

Minden évszakban találunk olyan alapanyagot, amelyet nyersen is fogyaszthatunk. Ahhoz azonban, hogy valóban jó és értékes ételt nyerjünk, *érdemes néhány szabályt betartani:*

- nyers saláta készítéséhez mindig csak ép, romlatlan alapanyagot válasszunk;
- alaposan mossuk meg, és gondosan tisztítsuk a hozzávalókat;
- a tisztított alapanyagokat főlegesen ne áztassuk, mert értékes vitaminokat és ásványi sókat veszíthetünk;
- mindent tetszetősen, de apróra daraboljunk, hogy a páclé mielőbb átjárja;
- a salátákat mindig csak ép zománcú, üveg- porcelán-, illetve műanyag edényben készítsük, tároljuk, mert a páclé savtartalma oldja a fémeket, hatásukra pedig gyorsabban bomlik a C-vitamin;
- ízesítsünk mértékletesen, az egyéni ízlésnek megfelelően;
- figyeljünk a saláta összeállítási sorrendjére, mert a különféle hozzávalók más és más módon viselkednek a darabolás, a keverés, az érlelés során;
- tartsuk be az érlelésre előírt időt és tárolási hőmérsékletet, mert ez alapvetően meghatározza a saláta ízét, élvezeti értékét.

A hozzávalókat és az arányokat igazítsuk ízlésünkhöz, étvágyunkhoz, s ezzel számtalan variációra teszünk szert. *A salátakészítésben kísérletezzünk bátran, sok örömben és elismerésben lesz részünk.*

(Forrás: Bencsik Klára; Gaálné Labáth Katalin: Szakácskönyv az egészségért)

Scsavnyiczkiné Nagy Ildikó élelmészvezető

Díjazott süteményeink

Milky way szelet (Giba Gézané I. hely)

Tészta: 6 db tojás, 10 evőkanál cukor, 6 evőkanál víz, 6 evőkanál olaj. Ezeket jól kikeverjük. Hozzáadunk 14 evőkanál lisztet, 2 evőkanál kakaót, 1 cs. sütőport. Megsütjük. A lapot hosszában kettévágjuk és a következő krémmel töltjük meg.

Krém: 2 cs. vaníliapuding, ½ liter tej, 15 dkg Rama, 20 dkg porcukor, 7-8 dl Hulala tejszín, 3 cs. habfixáló. A pudingot a tejjel sűrűre főzzük. A Ramát a porcukorral jól kikeverjük. Mikor kihűlt a két krémet összekeverjük.

A tejszínt a habfixálóval jól felverjük.

Összeállítás: lap – hab – krém – hab – lap. A tetejére csokimázatot teszünk.

Keksz sünik / Rama Sütigyár receptje (Molnár Katalin II. hely)

Hozzávalók: 10 dkg margarin; 3 evőkanál cukrozatlan kakaópor; kb. 4 dl tej; 50 dkg darált háztartási keksz, 10 dkg hosszúkás csíkokra vágott mandula, 2 csomag vaníliás cukor; 5 evőkanál kristálycukor

Elkészítése:

A kekszet a kétféle cukorral, a puha (szobahőmérsékletű) margarinnal, a kakaóporral meg a tejjel összegegyúrjuk.

Akkor jó, ha összeállt, és a cukor is elolvadt benne. (Én porcukorral készítettem.)

A masszából nedves kézzel kb. 32 db, diónyi nagyságú gömböt formálunk, melyeket azután kicsit hosszúkásra, amolyan süni alakúra formálunk. A mandulával úgy tűzdeljük meg, mintha ezek lennének a süni tüskéi. Be lehet vonni olvasztott csokoládéval de anélkül is nagyon mutatós, egyszerű süti. Elkészíthető úgy is, hogy a süniket meghempergetjük kókuszreszelékben és azután helyezük el a tüskéket és a szemet. A szemeket felvert tojásfehérjéből, francia drázséból, olvasztott fehér csokoládéból is készíthetjük.

Részeges réteges szeletek (Kristóf Béláné III. hely)

Hozzávalók kb. 20 szelethez:

A tésztához: 7 db tojásfehérje, 20 dkg cukor, 15 dkg darált dióbél, 4 evőkanál liszt, 1 tasak sütőpor

A krémhez: 7 tojássárgája, 2 cs. vaníliaízű pudingpor, 6 dl tej, 1 evőkanál étkezési keményítő, 20 dkg margarin, 20 dkg porcukor, 25 dkg keksz, 1 dl rum, 15 dkg csokoládé.

Előkészítés: a sütőt 180 C-fokra előmelegítjük.

Elkészítés:

1. A tésztához a tojások fehérjét habosra keverjük a cukorral, majd hozzáadjuk a darált diót és a sütőporral összekevert lisztet. A masszát tepsibe simítjuk és a sütőben kb. 35 perc alatt megsütjük.

2. A krémhez a tojássárgáját a pudingporral simára keverjük, a tejjel felforraljuk. Beletesszük az 1 dl vízben elkevert étkezési keményítőt, az egészet kicsit összeforraljuk és kihűtjük.

3. A margarint a porcukorral habosra keverjük, a kihűlt krémmel összedolgozzuk és két részre osztjuk. A krém egyik felét a tésztára kenjük. A kekszeket rövid időre a rumba beáztatjuk, a krémet beborítjuk velük.

3. A csokoládéból 10 dkg-ot felolvasztunk, a krém másik feléhez adjuk, és óvatosan a kekszre kenjük. A maradék csokoládét a sütemény tetejére reszeljük, szeletelve tároljuk.

Folytatjuk a különdíjas süteménnyel a következő számban.

Hasznos tanácsok a télen közlekedőknek

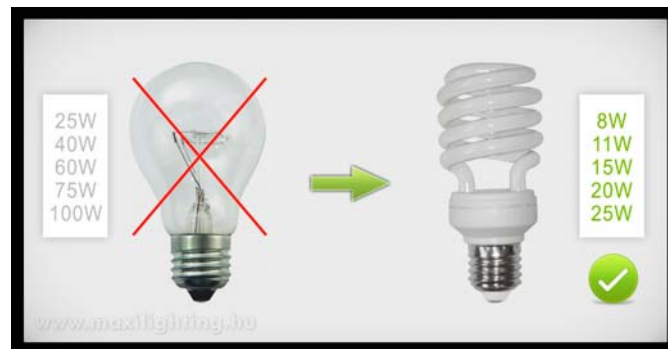
- Tájékozódjon az útviszonyokról/rádió, TV és KHT ügyletek/.
- Csak a téli közlekedésre felkészített, jó műszaki állapotú járművel induljon el, különös tekintettel a gumik állapotára.
- Havas időszakban a gépkocsiban legyen hólapát, fonókötel, alkalmanként kismennyiségű érdesítő anyag.
- Óvatosan válassza meg a sebességet, ügyeljen arra, hogy a gépkocsiból nem mindig észlelhetők a lokálisan lefagyott területek.
- Tartson biztonságos követési távolságot, vegye figyelembe a megnövekedett fékutat.
- Ne kockáztasson az előzésnél.
- A munkagépek mögött sikos az útszakasz, mert a só olvasztó hatása nem azonnali, az ekék után pedig vékonyan tömör hó maradhat. Ezért a sárga villogóval felszerelt gépek megpillantásakor már fokozatosan vegye vissza a sebességet, nehogy rácsússzon a munkagépre és gyakori féklámpa villantásokkal figyelmeztesse arra az Önt követő járművet is.
- Lemaradva kövesse a munkagépet és ne próbálkozzon az előzéssel, nem tudja milyen az út állapota a munkagép előtt.
- Ha szembe találkozik munkagéppel csökkentett sebességgel haladjon el mellette, így elkerülheti, hogy szórás esetén a nagyobb sószemek kárt okozzanak gépkocsijában és biztonsággal el tudja kerülni az ekézó jármű méretén túlnyúló ekeszárnnyal való találkozást.
- Ha elakadás- veszélyes helyhez közelít, ne próbáljon meg azon áthaladni /esetleg fokozott sebességgel/, mert a balesetveszély lényegesen megnő. Itt a fő szabály az, hogy a hőeltakarítást ne akadályozza a gépkocsi.
- Kerülje az elakadást. Kezdődő hófúvás, intenzív havazás esetén a legközelebbi lakott hely elérésekor helyezze biztonságba gépkocsiját, úgy várja be, míg az út ismét járható. Az elakadt járművek akadályozzák a hó eltakarítását és a legnagyobb gondosság esetén is kárt okozhatnak benne a munkagépek vagy a ráékeztet hó.
- Az elakadt gépkocsi lehetőleg ne hagyja egyedül az úton, vagy ha ott marad, akkor értesítési helyet és módot jelöljön meg feltűnően látható helyen.
- Hosszabb utazásnál nem árt, ha takarót, tartalék ruhát és ennivalót is becsomagol.

Útközben időben gondoskodjon üzemanyagról.

Betiltják az izzólámpákat. Mire érdemes váltani?

2009. szeptember elsejével a 75 W-nál nagyobb teljesítményű, belül homályos, opál és szoft hagyományos izzók gyártásának leállításáról hozott rendeletet az Európai Unió. A jövőben már csak a 75 W vagy ennél kisebb teljesítményű, átlátszó búrás izzók hozhatók forgalomba.

Az első lépést továbbiak követik, egyre csökkenő teljesítménnyel, míg 2012-re végleg eltűnnek az EU piacáról a hagyományos izzólámpák. A jelenleg érvénybe lépett rendelet nem vonatkozik a reflektor lámpákra, mivel ezekre külön szabályok kidolgozása van folyamatban. A megszűnő termékek pótlására a jóval hatékonyabb kompakt fénycsövek és halogén lámpák vásárlását javasoljuk:

ECO-HALOGÉNEK - az izzólámpa legközelebbi rokonai:

- az izzólámpákkal azonos formák és méretek
- -30% energiafelhasználás, ezáltal közvetve -30% szén-dioxid kibocsátás
- dupla élettartam (2000 óra)
- kiváló minőségű, briliáns fény
- fényerő szabályozhatóság
- azonnali 100% fény

KOMPAKT FÉNYCSÖVEK - lenyűgöző hatékonyság:

- rendkívül széles forma- és méretválaszték
- -80% energiafelhasználás, ezáltal közvetve -80% szén-dioxid kibocsátás
- akár 20-szoros élettartam (20000 óra), hosszútávú garanciával
- kitűnő fényminőség és színvisszaadás, rádiós zavarvédelem, gyors bemelegedés és egyes típusoknál fényerőszabályozás

LED FÉNYFORRÁSOK – a jövő fényei:

- LED csúcstechnológia klasszikus izzólámpa formákban és méretekben
- -90% energiafelhasználás, ezáltal közvetve -90% szén-dioxid kibocsátás
- akár 25-szörös élettartam (25000 óra), hosszútávú garanciával
- meleg- és hidegfehér, valamint színes verziók
- körte, gyertya, kiscső és globe formákban ütésálló kivitel

Megtérülő befektetés Legyen otthona energiatakarékosabb!

Tudta, hogy a háztartások energiafelhasználásának több, mint 70 százalékát a fűtés teszi ki? Egy energiatakarékosabbot célzó felújítással ennek átlagosan 30-50, de akár 80 százalékát is megtakaríthatjuk!

Az épületek fűtéséhez, hűtéséhez előállított hőmennyiség egy része az épület határoló felületein – külső falakon, homlokzati nyílászárókon, tetőn, padlón – keresztül távozik. A felületek hővesztesége a felület méretétől és egy anyagjellemzőtől függ, amit a szakemberek hőátbocsátási tényezőnek hívnak. Utóbbi az anyag hőszigetelési tulajdonságát mutatja. Minél nagyobb ez a szám, annál rosszabb hőszigetelő képességű anyagról beszélünk, annál hamarabb távozik a fűtési hőmennyiségünk a szabadba. Könnyen belátható, hogy **egy épület energiafogyasztását a legnagyobb felületű és legrosszabb hőszigetelő képességű épületszerkezetek felújításával csökkenthetjük a leghatékonyabban.**

Az épület határoló felületei közül általában a homlokzati falak a legnagyobbak. Itt egy 10 cm vastag utólagos hőszigetelés a falon keresztül távozó hőmennyiség felét is megtakaríthatja számunkra. Bár Magyarországon az 5-8 cm vastagságú utólagos falszigetelési rendszerek terjedtek el, a mai és a várható jövőbeni energiaárak mellett **komolyan megfontolandó a legalább 10 cm, de akár 15-20 cm vastagságú homlokzati hőszigetelés is.** A nagyobb vastagság választását támasztja alá az is, hogy egy felújítás során a hőszigetelő anyag költsége – 10 cm vastagságú hőszigetelés esetén – a teljes beruházás költségének egyötödét sem éri el, így dupla vastagságú hőszigetelés csak hozzávetőleg 20 százalékos költségnövekedéssel jár.

Ne feledjük azonban, hogy a hőszigetelés vastagságának növelésével nem egyenes arányban csökken a hőveszteség. A második 10 cm már csak a fennmaradó hőveszteség felét ké-

pes megspórolni, tehát így körülbelül 75 százalékos hőveszteség-csökkenést érhetünk el.

A legrosszabb hőszigetelő képességgel az üvegezett felületek rendelkeznek. A korszerűtlen ablakokon távozik az épület fűtési energiájának közel egyharmada. Az ablakok esetében elsősorban cserében gondolkodhatunk, a régi nyílászárók felújításának, hőszigetelő üvegezésének szinte kizárólag műemléki felújításoknál van létjogosultsága. Az új nyílászárók kiválasztásánál se feledjük el, hogy **nemcsak a hőszigetelő képesség, hanem a felület mérete is befolyásolja a hőveszteséget.** Tehát ha adott mennyiségű pénzből gazdálkodunk, elsőként a minél jobb hőszigetelő képességű üvegezést válasszuk, és csak a második szempont legyen az átlagnál jobb hőszigetelő képességű tokszerkezet.

Mielőtt felújításba kezdünk, érdemes szakember segítségével egy optimalizáló számítást végezni. Az épület adottságainak és anyagi lehetőségeinek figyelembevételével meghatározhatjuk a legnagyobb megtakarítást biztosító **felújítási munkákat**, és akár **ütemezve is elvégezhetjük** azokat. Fontos, hogy a felújítási munkákhoz a megfelelő partnert válasszuk az építőanyagok beszerzéséhez. **Az újHáz Centrum építőanyag kereskedéseiben a megfelelő szakmai segítség mellé a legkorszerűbb építőanyag-ismeret is társul.** Az országos hálózat – nagy volumenű gyártói beszerzéseinek köszönhetően – rendkívül **kedvező árfekvéssel**, szezonális akciókkal és egyedi szolgáltatáscsomagokkal könnyítheti meg a döntést. Az újHáz Centrum országsszerte 66 telephellyel rendelkezik, így minden bizonnyal segítséget nyújt a keresés megkönnyítésében a megújult honlap, amely számos információt tartalmaz. Ha jó partnert választunk a felújítási munkálatokhoz, és szem előtt tartjuk az energiatakarékosági szempontokat, **a felújításra szánt összeg nem csupán kiadás, hanem megtérülő befektetés is.**

Megyei III. osztály Kazincbarcika csoport 2010/2011 őszi végeredménye

Forduló	Időpont (2010. év)	Mérkőzés	Helyszín	Kezdés	Indulás	Mérkőzés eredménye
1.	09.04. (szombat)	Hidvégárdó – Hódoscsépany	itthon	16.30	---	3 : 0
2.	09.12. (vasárnap)	Hangony – Hidvégárdó	idegen	16.30	14.30	1 : 0
3.	09.18. (szombat)	Hidvégárdó – Perkupa	itthon	16.00	---	1 : 1
4.	09.25. (szombat)	Felsőtelekes – Hidvégárdó	idegen	16.00	14.30	2 : 0
5.	10.02. (szombat)	Hidvégárdó – Bánhorváti	itthon	15.00	---	1 : 1
6.	10.09. (szombat)	Tardona – Hidvégárdó	idegen	15.00	13.00	4 : 3
7.	10.16. (szombat)	Hidvégárdó – Nagybarca	itthon	14.30	---	1 : 1
8.	10.23. (szombat)	Rudabánya – Hidvégárdó	idegen	14.30	13.00	2 : 1
9.	10.30. (szombat)	Hidvégárdó – Rakaca	itthon	13.30	---	1 : 0

Őszi helyezések: 1. Rudabánya 24 p, 2. Bánhorváti 19 p, 3. Hódoscsépany 18 p, 4. Hangony 16 p, 4. Nagybarca 14 p, 6 Perkupa 13 p, 7. Tardona 10 p, **8. Hidvégárdó 9 p**, 9. Felsőtelekes 7 p, 10. Rakaca 0 pont.

Hidvégárdói Krónika

Időszakos közéleti újság. Felelős kiadó: Hidvégárdó Polgármesteri Hivatala. e-mail: telenet@t-online.hu
Megjelenik Hidvégárdó községben az Önkormányzat támogatásával (3768 Hidvégárdó, Tornai út 106. Tel./fax: 06-48/450-001)
Főszerkesztő: Kovács Lászlóné. A szerkesztésben közreműködött: Béres Krisztina, Matusz Tamás és Viszóczy László.
A nyomtatást készítette: a TELEHÁZ Hidvégárdó, Tornai út 54. Készült 400 példányban.